

Remissyttrande

Vår referens:

Er referens: Fi2025/00018

Finansdepartementet

Ett grundavdrag i lagen om riskskatt för kreditinstitut

Sammanfattning

Kommuninvest Ekonomisk Förening (Kommuninvest) har ingen erinran mot att ett grundavdrag införs i lagen om riskskatt för kreditinstitut. Däremot anser Kommuninvest att grundavdraget behöver vara minst dubbelt så stort som förslaget. Detta är nödvändigt för att kunna få effekt på den oproportionerliga beskattning som drabbat kommunala sektorn.

Vidare anser Kommuninvest att undantag från tillämpningen av lagen ska göras för kooperativa föreningar eller för kreditmarknadsföretag.

Slutligen anser Kommuninvest att med hänsyn tagen till syftet med riskskatten, ska Kommuninvest undantas från tillämpningen av lagen.

Grundavdragets storlek

Kommuninvest ser positivt på att ett grundavdrag införs. Därigenom undviks tröskeleffekterna i den nuvarande lagstiftningen.

Kommuninvest anser i första hand att bolaget jämte andra liknande verksamheter helt ska undantas från riskskatten. Om lagstiftaren inte anser detta genomförbart i förevarande lagstiftningsarbete anser Kommuninvest i andra hand att grundavdraget måste fördubblas i förhållande till förslaget. I annat fall får förslaget ingen effekt på den uppenbara brist på proportionalitet som riskskatten har på Kommuninvest och därmed hela kommunsektorn.

Remissyttrande

Vår referens:

Er referens: Fi2025/00018

Effekter för kommuner och regioner

I promemorian konstateras att 60% av sektorns totala låneskuld finansieras av Kommuninvest. Över 95% av Sveriges kommuner och regioner är medlemmar i Kommuninvest. Hos merparten av dessa är Kommuninvest den enda långgivaren. Den oproportionerliga beskattningen av verksamheten har därmed betydande effekter på hela sektorn.

Dessvärre tvingas vi konstatera att den föreslagna justeringen enbart påverkar Kommuninvest marginellt. Även efter att en sådan grundavdragsjustering genomförs kommer Kommuninvest tvingas erlagga anmärkningsvärt stora belopp i riskskatt, detta inte minst i förhållande till verksamhetens operativa kostnader.

I bilderna nedan visas riskskattens nuvarande effekt på Kommuninvest satt i relation till de operativa kostnaderna. Den första bilden illustrerar effekt på Kommuninvests kostnader om det föreslagna grundavdraget genomförs¹. Den andra bilden illustrerar effekten av ett fördubblat grundavdrag. I båda fallen har riskskatten alltså oproportionerlig effekt på Kommuninvest även om ett fördubblat grundavdrag mildrar den effekten i avvaktan på ny lagstiftning.

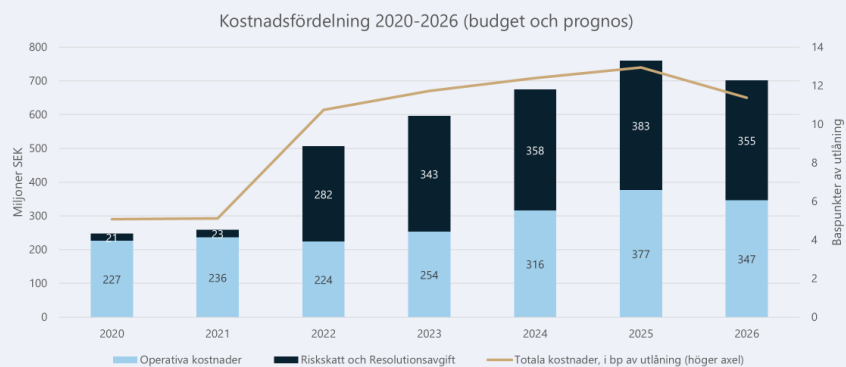
¹ Kommuninvests resolutionsavgift har i princip varit oförändrad sedan 2020

Remissyttrande

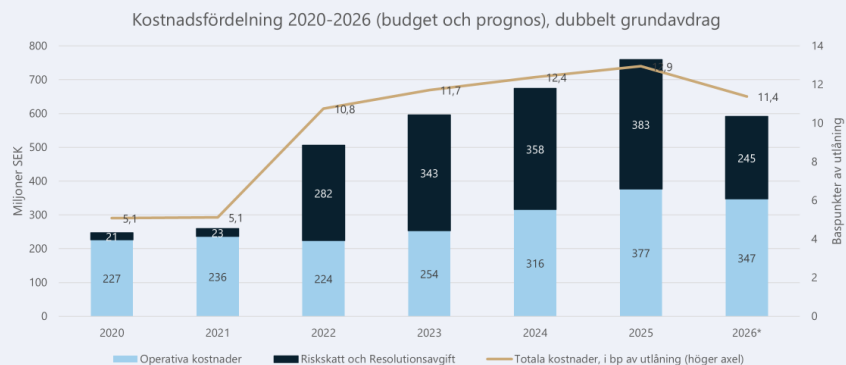
Vår referens:

Er referens: Fi2025/00018

Riskskatt historiskt och efter föreslaget grundavdrag

Riskskatt efter Kommuninvests förslag på dubblerat grundavdrag

Vad gäller effekterna på sektorn bör även följande beaktas. Stora kommuner har ofta goda möjligheter till finansiering på egen hand. Små eller medelstora kommuner är de som i högst utsträckning nyttjar Kommuninvest och därmed hårdast drabbas av beskattningens effekter. Det är således viktigt att i en analys av riskskatt och även

Remissyttrande

Vår referens:

Er referens: Fi2025/00018

införandet av ett grundavdrag erinra sig om att så länge beskattningen av Kommuninvest bibehålls eller fortsätter vara så oproportionerlig så blir effekten att en statlig beskattning belastar de små och medelstora kommunerna på ett sätt som skulle kunna beskrivas som snedvridande.

Med hänsyn till att detta är den första formella möjlighet som regeringen har att agera på riksdagens tillkännagivanden finner vi de föreslagna förändringarna som otillräckliga.

Kommuninvest förordar i första hand undantag från lagen om riskskatt

Kommuninvest vill som ovan angivits i första hand att ett undantag genomförs för verksamheter vilka inte bör vara föremål för riskskatt.

Enligt EU:s förordning 1435/2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar gäller särskilda principer för kooperativa företagsformer. Dessa har som huvudsakligt mål att tillgodose sina medlemmars intressen genom att var och en av dem drar nytta av den kooperativa föreningens verksamhet i förhållande till sina insatser och transaktioner med föreningen.

Kommuninvest anser att anledning finns att närmare överväga ett undantag för kooperativa företagsformer från lagen om riskskatt. Ett sådant undantag behöver inte innebära ett sådant gynnande av företag som utgör otillåtet statsstöd enligt EU:s statsstödsregler. Utgångspunkten vid en rättslig bedömning av denna fråga är unionsrättens grundläggande bestämmelsen om förbud mot statsstöd i artikel 107.1 i fördraget om EU:s funktionssätt (FEUF).

EU-domstolen har i två mål gått igenom hur kooperativa företagsformer stämmer överens med EU:s statsstödsregler²;

Av domarna framgår bland annat följande:

- Kooperativa föreningar har ett särskilt funktionssätt som tydligt skiljer dem från andra ekonomiska aktörer. Såväl unionslagstiftaren som kommissionen har framhållit dessa särdrag

² (dom av den 8 september 2011, Paint Graphos m.fl. (C-78/08–C-80/08, EU:C:2011:550).

Remissyttrande

Vår referens:

Er referens: Fi2025/00018

- Dessa särdrag handlar bland annat om medlemskap, utträde och uteslutning samt hur tillgångarna ska fördelas vid kooperativets avveckling
- Vad beträffar förvaltningen av kooperativa föreningar gäller att de inte drivs med beaktande av externa investerares intressen. Kontrollen över kooperativet fördelas lika mellan medlemmarna, för att avspegla regeln "en person, en röst"
- De kooperativa föreningarnas verksamhet syftar till ömsesidigt främjande av medlemmarnas intressen, medlemmar vilka samtidigt är användare, konsumenter, eller leverantörer, så att var och en av dem drar nytta av den kooperativa föreningens verksamhet i förhållande till sina insatser i och transaktioner med densamma
- de kooperativa föreningarna har ingen eller begränsad tillgång till aktiemarknaderna, och deras utveckling är därför beroende av eget kapital eller kreditfinansiering. Detta beror på att andelarna i kooperativa föreningar inte är överlåtbara. Dessutom är räntan på lånat kapital och insatskapital begränsad, vilket gör det mindre fördelaktigt att investera i en kooperativ förening.

I dom (C-78/08–C-80/08, EU:C:2011:550) slog domstolen fast att den befrielse från skatt som kooperativ åtnjöt inte utgjorde en selektiv fördel i fråga om den skatt som utgjorde den "normala" ordningen i detta mål, eftersom kooperativen inte befann sig i en situation som i faktiskt och rättsligt hänseende var jämförbar med den som kommersiella bolag befinner sig i, under förutsättning att det har kontrollerats att kooperativen faktiskt verkar på de villkor som kännetecknar det kooperativa arbetssättet, vilket bland annat innebär en vinstmarginal som är betydligt lägre än den för kapitalassociationer.

Den ovan nämnda grunden för undantag har en särskild tyngd i finansmarknadsrättsliga sammanhang. I CRR, tillsynsförordningen återfinns också specialregler för kooperativa företag. Kommuninvest tillämpar sedan länge dessa. Därmed finns det en bankrörelseregleringsgrund för att undanta sådana entiteter, denna omständighet skulle kunna kopplas till undantaget. Kommuninvest återkommer gärna med konkreta förslag på sådan justering.

Kreditmarknadsföretag och andra grunder för undantag.

Kommuninvest har också pekat på att det finns fler lagstiftningsmässigt enkla lösningar som dessutom är i harmoni med lagstiftningens syfte. Det tydligaste exemplet på sådan lösning är att endast inkludera kreditinstitut som bedriver

Remissyttrande

Vår referens:

Er referens: Fi2025/00018

bankrörelse i tillämpningen av skatten. Skälet för detta är att risken genomgående ansetts vara högre i bankrörelse än i verksamhet som enbart bedriver finansieringsrörelse. Kommuninvest har tidigare i inlagor redogjort för ytterligare legala grunder för att undanta Kommuninvest och institut med liknande verksamhet från beskattning, såsom exempelvis att relatera till offentligt utvecklingskreditinstitut eller kreditinstitut som inte tar emot medel som omfattas av insättningsgarantin.